Uitspraak Geschillencommissie Kifid nr. 2023-0835

(prof. mr. drs. M.L. Hendrikse, voorzitter en mr. P. Meijer, secretaris)

Datum uitspraak	7 november 2023
Klacht van	De consument
Tegen	AEGON Hypotheken B.V., gevestigd te Leeuwaren, verder te noemen Aegon
Aard uitspraak	Bindend advies
Uitkomst	Vordering afgewezen
Bijlage	Relevante bepalingen uit wet- en regelgeving

Samenvatting

Hypotheek. Ontslag uit hoofdelijke aansprakelijkheid. Aegon kan (vooralsnog) niet gehouden worden om de ex-partner van de consument uit de hoofdelijke aansprakelijkheid voor de hypotheek te ontslaan. Door het huwelijk is de ex-partner van rechtswege mede-schuldenaar geworden van de hypotheek die voor het huwelijk door de consument was aangegaan. De echtscheiding maakt dit niet automatisch ongedaan. De door Aegon gestelde voorwaarden voor het ontslag uit hoofdelijke aansprakelijkheid zijn naar het oordeel van de commissie naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid niet onaanvaardbaar. De vordering van de consument wordt afgewezen.

1. Procedure

1.1 De behandelend commissie, verder te noemen de commissie, beslist op basis van het reglement en op basis van de door partijen aan Kifid ingestuurde documenten inclusief bijlagen. Het gaat om: 1) het klachtformulier van de consument; 2) de aanvullende stukken van de consument; 3) het verweerschrift van Aegon; 4) de repliek van de consument en 5) de dupliek van Aegon.

1.2 De commissie is van oordeel dat het niet nodig is de zaak mondeling te behandelen. De zaak wordt daarom op grond van de stukken beslist.

1.3 De consument en Aegon hebben gekozen voor een bindend advies. Dit betekent dat partijen elkaar aan de uitspraak kunnen houden.

2. Het geschil

Wat is er gebeurd?

2.1 Op 4 maart 2013 heeft de consument een hypothecaire geldlening (verder: hypotheek) afgesloten bij Aegon, ter financiering van een woning in [woonplaats] (verder: de woning). Op 21 maart 2015 heeft de consument Aegon bericht dat zij het voornemen had om onder huwelijkse voorwaarden te gaan trouwen. Zowel de woning als de hypotheek zouden hierbij in de (beperkte) gemeenschap vallen.

De consument deed Aegon het verzoek haar partner in dat geval ook bij te schrijven op de hypotheek als hoofdelijk schuldenaar. Hierop heeft Aegon de consument bericht dat de notaris de hiervoor benodigde stukken op kon sturen, opdat Aegon dit verzoek kon behandelen.

2.2 Op 4 september 2015 is de consument onder huwelijkse voorwaarden getrouwd. Omdat Aegon geen stukken van de consument dan wel de notaris ontving, is de partner nooit als hoofdelijk schuldenaar opgenomen in de administratie van Aegon. In september 2022 heeft de consument Aegon verzocht haar inmiddels ex-partner te ontslaan uit hoofdelijke aansprakelijkheid. De consument en haar ex-partner waren namelijk bij echtscheiding overeengekomen dat de consument (weer) het volledige eigendom van de woning zou verkrijgen en ook de bijbehorende hypotheekschuld op haar naam kwam. Aegon heeft de consument gevraagd een door een onafhankelijke derde partij op te stellen "Inkomens-verklaring Ondernemer" te verstrekken, opdat Aegon kon beoordelen of het ontslag uit hoofdelijke aansprakelijkheid verantwoord was.

2.3 Vanwege de kosten voor het verkrijgen van een "Inkomensverklaring Ondernemer" heeft de consument geweigerd een dergelijke verklaring te overleggen. Aegon heeft om die reden geweigerd de ex-partner te ontslaan uit hoofdelijke aansprakelijkheid. Ook een door de consument gevraagde verklaring dat de ex-partner niet zal worden aangesproken voor de hypotheekschuld wenste Aegon niet te verstrekken. De consument heeft daarom een klacht ingediend bij Aegon. Omdat een verdere uitwisseling van standpunten tussen partijen niet heeft geleid tot een oplossing, heeft de consument haar klacht voorgelegd aan de geschillencommissie van Kifid.

De klacht en vordering

2.4 De consument vordert van Aegon dat zij haar ex-partner ontslaat uit hoofdelijke aansprakelijkheid zonder dat hiervoor een "Inkomensverklaring Ondernemer" verstrekt moet worden, dan wel dat Aegon aan haar schriftelijk bevestigt dat haar ex-partner niet zal worden aangesproken voor de hypotheekschuld. De consument voert hiertoe het volgende aan:

- De ex-partner is door Aegon nooit als hoofdelijk schuldenaar bijgeschreven op de hypotheek. Ontslag uit hoofdelijke aansprakelijkheid zou dan ook niet nodig moeten zijn. Aegon kan niet iemand "wegschrijven" die nooit is bijgeschreven.
- Sinds het afsluiten van de hypotheek is de financiële positie van de consument alleen maar verbeterd, is de woning flink in waarde gestegen en is er al een aardig bedrag gespaard op de bankspaarrekening ten behoeve van de aflossing van de hypotheek. De risico's voor de bank zijn dan ook aanzienlijk minder geworden ten opzichte van het moment van afsluiten van de hypotheek. De consument heeft Aegon de stukken waar het voorgaande uit blijkt (zoals inkomensgegevens en een taxatierapport van de woning) allemaal doen toekomen.

- Daar komt bij dat de consument nooit betalingsproblemen gehad heeft en er dan ook geen aanleiding is om te twijfelen aan haar draagkracht of betalingsmoraliteit.
- Bij het afsluiten van de hypotheek is het ondernemersinkomen van de consument door Aegon zelf beoordeeld. De consument vindt het niet redelijk dat Aegon nu verlangt dat er een "Inkomensverklaring Ondernemer" door een derde partij wordt opgesteld en de consument voor de hieraan verbonden kosten, die door de consument geschat worden op een bedrag van tussen de € 1.500,- en € 2.000,-, opdraait.
- Door een tweede geldverstrekker met het recht van hypotheek is een schriftelijke verklaring afgegeven dat de ex-partner van de consument niet zal worden aangesproken voor de hypotheekschuld. Voor zover Aegon geen ontslag uit hoofdelijke aansprakelijkheid wil verlenen, kan zij ook volstaan met het verstrekken van een vergelijkbare verklaring.

Het verweer

2.5 Aegon heeft verweer gevoerd tegen de stellingen van de consument. Voor zover relevant zal de commissie bij de beoordeling daarop ingaan.

3. De beoordeling

Waar gaat het om?

3.1 De commissie ziet zich voor de vraag gesteld of Aegon de ex-partner dient te ontslaan uit de hoofdelijke aansprakelijkheid voor de hypotheek, dan wel een verklaring dient af te geven dat de ex-partner niet zal worden aangesproken voor de hypotheekschuld. De commissie is van oordeel dat Aegon daartoe niet zondermeer verplicht is en licht dat als volgt toe.

De ex-partner is mede-eigenaar van de woning en medeschuldenaar van de hypotheek

3.2 Als gevolg van het huwelijk in 2015 is de ex-partner van de consument (van rechtswege) mede-eigenaar geworden van de (verhypothekeerde) woning en medeschuldenaar geworden van de hypotheek. De woning en hypotheek vielen immers ingevolge artikel 1:93 en 1:94 van het Burgerlijk Wetboek (verder: BW), waarvan de tekst die gold ten tijde van het aangaan van het huwelijk is opgenomen in de bijlage bij deze uitspraak, in de (beperkte) gemeenschap van goederen. De ontbinding van het huwelijk heeft deze (beperkte) gemeenschap niet automatisch ongedaan gemaakt. Na ontbinding van een huwelijk blijven de ex-echtgenoten namelijk aansprakelijk voor de gemeenschapsschulden waarvoor zij voordien aansprakelijk waren (zie artikel 1:102 BW).

3.3 De hypotheek was een gemeenschapsschuld, met als gevolg, zoals Aegon terecht heeft opgemerkt, dat de ex-partner daarvoor mede (hoofdelijk) aansprakelijk blijft totdat Aegon – op verzoek van partijen – akkoord gaat met het ontslag uit de hoofdelijke aansprakelijkheid van de ex-partner.

Het feit dat de ex-partner in de administratie van Aegon nooit is opgenomen als mede-schuldenaar en de hypotheekakte en gegevens in het kadaster (tijdens het huwelijk) nooit zijn aangepast, maakt de (juridische) realiteit dat beide ex-echtgenoten aansprakelijk zijn voor de hypotheek, niet anders.[1]

Voor het ontslag uit hoofdelijke aansprakelijkheid is een beoordeling van de kredietwaardigheid van de consument nodig

3.4 De commissie is voorts van oordeel dat Aegon niet gehouden kan worden om de ex-partner van de consument zonder meer op verzoek van de consument, dan wel op het gezamenlijk verzoek van de consument en haar ex-partner, te ontslaan uit de hoofdelijke aansprakelijkheid voor de hypotheek. Daarvoor is van belang dat Aegon de krediet-waardigheid van de consument kan beoordelen. Hiervoor is niet alleen informatie over de waarde van de woning en een afschrift van de tussen de consument en haar ex-partner gemaakte afspraken bij echtscheiding nodig, maar ook informatie over (onder andere) het huidige inkomen van de consument. De commissie is van oordeel dat het naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid niet onaanvaardbaar is dat Aegon aan een verzoek tot ontslag uit de hoofdelijke aansprakelijkheid voorwaarden verbindt, zoals een onderzoek naar de kredietwaardigheid van de consument.[2]

3.5 Dat Aegon voor het vaststellen van het huidige inkomen van de consument, in lijn met het door haar op dit moment gehanteerde acceptatiebeleid, een door een derde partij opgestelde “Inkomensverklaring Ondernemer” verlangt, is naar het oordeel van de commissie eveneens naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid niet onaanvaardbaar. Het feit dat bij het aangaan van de hypotheek in 2013 het ondernemersinkomen van de consument door Aegon zelf is beoordeeld, maakt niet dat Aegon haar beleid hierin niet mag wijzigen en van de consument geen “Inkomensverklaring Ondernemer” mag verlangen. Weliswaar kan, gelet op de gestegen woningwaarde en het gestegen spaarsaldo, verondersteld worden dat het risico dat bij verkoop van de woning de hypotheek niet volledig terugbetaald kan worden sinds 2013 gedaald is, maar dit brengt niet mee dat Aegon daarmee ook kan beoordelen of de consument de maandlasten op dit moment in haar eentje kan dragen en het dus verantwoord is om haar ex-partner te ontslaan uit de hoofdelijke aansprakelijkheid. Aegon mag dan ook een “Inkomensverklaring Ondernemer” van de consument verlangen.

3.6 Tot slot oordeelt de commissie dat van Aegon ook niet verwacht kan worden dat zij een verklaring aflegt dat zij de ex-partner van de consument niet zal aanspreken op de hypotheekschuld. Een dergelijke verklaring zou immers (juridisch) niet overeenstemmen met de hoofdelijke aansprakelijkheid van beide ex-partners voor de hypotheek.

---

[1] Zie ook GC Kifid 2022-0808, te vinden op www.kifid.nl
[2] Zie ook GC Kifid 2020-0330 en GC Kifid 2022-0808, te vinden op www.kifid.nl

Conclusie

3.7 De commissie concludeert dat de ex-partner van de consument hoofdelijk aansprakelijk is voor de hypotheek en dat Aegon vooralsnog niet gehouden is om de ex-partner uit de hoofdelijke aansprakelijkheid voor de hypotheek te ontslaan. Aegon mag hieraan voorwaarden stellen, waaronder een "Inkomensverklaring Ondernemer", benodigd voor het beoordelen van de kredietwaardigheid van de consument.

4. De beslissing

De commissie wijst de vordering af.

Deze uitspraak is bindend. Of u tegen deze uitspraak beroep kunt instellen, kunt u nalezen in regel 7 van het Reglement Commissie van Beroep Kifid – vanaf 1 april 2022, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten. In regel 18.1 van dat reglement is bepaald dat beroep kan worden ingesteld tot 6 weken na de dag van deze uitspraak. Meer informatie over het instellen van beroep kunt u vinden op de website www.kifid.nl/in-beroep-gaan-bij-kifid.

Binnen 2 weken na verzending van de uitspraak kunt u schriftelijk verzoeken een overduidelijke vergissing in de uitspraak zoals een schrijffout, een verkeerde naam/datum of een rekenfout te herstellen. De beslissing in de uitspraak kan hiermee niet ter discussie worden gesteld. Ook kunt u binnen 2 weken na verzending van de uitspraak schriftelijk verzoeken de uitspraak aan te vullen als u vindt dat niet op alle onderdelen van uw vordering is beslist. Dit ziet niet op de situatie waarin u meent dat de Geschillencommissie Kifid niet op al uw argumenten is ingegaan. Meer informatie hierover staat onder vraag 58 en 59 van het Reglement Geschillencommissie Kifid – vanaf 1 april 2022, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten.

Contactgegevens Klachteninstituut financiële dienstverlening

Telefoonnummer: 070 - 333 8 999
Website: www.kifid.nl

Bijlage - Relevante bepalingen uit wet- en regelgeving

Relevante artikelen uit boek 1 van het Burgerlijk Wetboek (BW) (tekst geldend op 1 september 2015)

Artikel 93

Bij huwelijkse voorwaarden kan uitdrukkelijk of door de aard der bedingen worden afgeweken van bepalingen van deze titel, behalve voorzover bepalingen zich uitdrukkelijk of naar hun aard tegen afwijking verzetten.

Artikel 94

1.Van het ogenblik der voltrekking van het huwelijk bestaat tussen de echtgenoten van rechtswege een gemeenschap van goederen.

2.De gemeenschap omvat, wat haar baten betreft, alle goederen der echtgenoten, bij aanvang van de gemeenschap aanwezig of nadien, zolang de gemeenschap niet is ontbonden, verkregen, met uitzondering van:

a. goederen ten aanzien waarvan bij uiterste wilsbeschikking van de erflater of bij de gift is bepaald dat zij buiten de gemeenschap vallen;

b. pensioenrechten waarop de Wet verevening pensioenrechten bij scheiding van toepassing is alsmede met die pensioenrechten verband houdende rechten op nabestaandenpensioen;

c. rechten op het vestigen van vruchtgebruik als bedoeld in de artikelen 29 en 30 van Boek 4, vruchtgebruik dat op grond van die bepalingen is gevestigd, alsmede hetgeen wordt verkregen ingevolge artikel 34 van Boek 4.3.Goederen en schulden die aan een der echtgenoten op enigerlei bijzondere wijze verknocht zijn, vallen slechts in de gemeenschap voor zover die verknochtheid zich hiertegen niet verzet.

4.Vruchten van goederen die niet in de gemeenschap vallen, vallen evenmin in de gemeenschap. Buiten de gemeenschap valt hetgeen wordt geïnd op een vordering die buiten de gemeenschap valt, alsmede een vordering tot vergoeding die in de plaats van een eigen goed van een echtgenoot treedt, waaronder begrepen een vordering ter zake van waardevermindering van zulk een goed.

5.De gemeenschap omvat, wat haar lasten betreft, alle schulden van ieder der echtgenoten, met uitzondering van schulden:

a. betreffende van de gemeenschap uitgezonderde goederen;

b. uit door een der echtgenoten gedane giften, gemaakte bedingen en aangegane omzettingen als bedoeld in artikel 126, eerste lid, en tweede lid, onder a en c, van Boek 4.

6.Bestaat tussen echtgenoten een geschil aan wie van hen beiden een goed toebehoort en kan geen van beiden zijn recht op dit goed bewijzen, dan wordt dat goed als gemeenschapsgoed aangemerkt. Het vermoeden werkt niet ten nadele van de schuldeisers der echtgenoten.

Artikel 102

Na ontbinding van de gemeenschap blijft ieder der echtgenoten voor het geheel aansprakelijk voor de gemeenschapsschulden waarvoor hij voordien aansprakelijk was. Voor andere gemeenschapsschulden is hij hoofdelijk met de andere echtgenoot verbonden, met dien verstande evenwel dat daarvoor slechts kan worden uitgewonnen hetgeen hij uit hoofde van verdeling van de gemeenschap heeft verkregen, onverminderd de artikelen 190, eerste lid, en 191, eerste lid, van Boek 3. De rechtsvordering tot voldoening van de in de tweede volzin bedoelde schuld verjaart tegelijkertijd met de rechtsvordering tegen de echtgenoot, in wiens persoon de in die volzin bedoelde gemeenschapsschuld is ontstaan.